

JÓDOVÝ DEFICIT V NĚMECKU

Ve světovém přehledu ukazatelů jódové nutrice (1) je Německo uvedeno jako stát s nedostatečným zásobením populace jódem (uveden medián hladiny jódu v moči 89 µg/l). Poslední číslo časopisu IDD Newsletter referuje o článku, který o situaci poskytuje další informace (2). Začátkem 90. let byla ještě prevalence strumy v Německu přes 10 % a medián exkrece jódu močí nízký, pouze 52–64 µg/d. (Množství jódu vyloučené za 24 hodin je v Německu častým indikátorem jódové saturace. V Česku je běžněji užívanou metrikou koncentrace jódu v ranní moči – jodurie.)

Od poloviny 90. let se saturace dětí jódem v Německu začala zlepšovat, ale potom se hodnoty exkrece jódu začaly snižovat a 50 % mladších dětí a 40–45 % starších se dostalo v letech 2013–2018 pod mezinárodně uznávaný požadavek příjmu jódu (Estimated Average Requirement, EAR). Jednou z příčin byl klesající podíl jódované soli na celkovém příjmu jódu během posledních dvou dekád. V Německu se totiž postupně snižuje užívání jódované soli a zvyšuje užívání nejódované. V letech 1998–2004 činila jódovaná sůl téměř 50 % spotřeby soli, v letech 2014–2017 už jen něco přes 30 %.

Autoři naléhavě žádají, aby se obnovila pozornost adekvátní dodávce jódu a užívání jódované soli při vý-

robě potravin a případně se i zvýšilo obohacování soli jódem. Upozorňují, že 45–50 % německých dětí je v riziku jódového deficitu, který může poškozovat jejich kognitivní funkce a školní prospěch.

Na konferenci Jód 22 konané u příležitosti Mezinárodního dne jódu v březnu tohoto roku v SZÚ Praha připomněla předsedkyně Meziresortní komise pro řešení jódového deficitu MUDr. Nejedlá jednu ze zásad české strategie řešení deficitu, že prevenci poruch z nedostatku jódu je nutné podobně jako prevenci většiny jiných nemocí stále věnovat pozornost a nikdy ji nepokládat za definitivně vyřešenou. Německá zkušenost to potvrzuje.

1. *Global scorecard of iodine nutrition in 2021 [Internet]. Ottawa: ING; 2021 [cited 2022 Apr 26]. Available from: https://www.ign.org/cm_data/IGN_Global_Scorecard_2021_7_May_2021.pdf.*
2. Remer T, Hua Y, Esche J, Thamm M. *The DONALD study as a longitudinal sensor of nutritional developments: iodine and salt intake over more than 30 years in German children. Eur J Nutr.* 2022 Jan 18. doi: 10.1007/s00394-022-02801-6.

Jaroslav Kríž